

VLADIMIR
NABOKOV
BLYŠKI
UGNIS

Iš anglų kalbos vertė
Laimantas Jonušys ir Kornelijus Platelis



R A R A

Vilnius, 2022

IŽANGA

Blyški ugnis, devynių šimtų devyniasdešimt devynių eilučių penkia-pėdžio jambo dveilių poema, padalinta į keturias giesmes, sukurta Džono Fransio Šeido (gimusio 1898 m. liepos 5 d., mirusio 1959 m. liepos 21 d.) per paskutines dvidešimt jo gyvenimo dienų jo buveinėje Niū Vajuje, Apalačijoje, JAV. Rankraštį, daugiausia švarraštį, iš kurio šis tekstas tiksliai perspausdintas, sudaro aštuoniasdešimt vidutinio dydžio katalogo kortelių, kiekvienoje jų Šeidas rausvą viršutinę liniją paliko antraštei (giesmės numeriui, datai), o keturiolika melsvų linijų plona plunksna, smulkia, tvarkinga, pasigėrėtinai aiškia rašysena prirašė poemos teksto, praleisdamas liniją, kur reikia tarpo, ir naują giesmę visada pradėdavo naujoje kortelėje.

Trumpa (166 eilutės) Pirmą giesmę su visais tais smagiais paukšteliais ir paraheliais užima trylika kortelių. Antra giesmė, jūsų mėgstamiausia, ir ta virtuoziška Trečia giesmė yra vienodo ilgio (334 eilučių) ir abi apima po dvidešimt septynias korteles. Ketvirta giesmė ilgiu grįžta prie Pirmos ir taip pat užima trylika kortelių, iš

jų paskutinės keturios, naudotos jo mirties dieną, yra pataisytas juodraštis, o ne švarraštis.

Būdamas metodiškas žmogus, Džonas Šeidas užbaigtų eilučių dienos normą paprastai perrašydavo vidurnaktį, bet net jei vėliau dar kartą perrašydavo – spėju, tai kartais darydavo, – kortelę arba korteles pažymėdavo ne galutinių patobulinimų, o pataisyto juodraščio arba švarraščio data. Žodžiu, jis išlaikydavo paties sukūrimo, o ne vėlesnių ar vėliausių minčių datą. Labai jau triukšmingas tas atrakcionų parkas tiesiai priešais mano dabartinį būstą.

Šitaip turime išsamų jo darbo kalendorių. Pirmą giesmę pradėta liepos 2-ą pirmosiomis valandomis ir užbaigta liepos 4 dieną. Kitą giesmę jis pradėjo savo gimimo dieną ir baigė liepos 11-ą. Dar viena savaitė buvo skirta Trečiai giesmei. Ketvirta giesmė pradėta liepos 19 dieną, ir, kaip jau sakyta, paskutinis jos teksto trečdalis (949–999 eilutės) paimtas iš pataisyto juodraščio. Šis atrodo gana sumaitotas – knibždantis niokojančių ištrynimų bei kataklizminių įterpimų ir nėra taip griežtai sudėliotas į linijas kaip švarraštis. Iš tikrųjų paaiškėja esąs kuo gražiausiai tikslus, kai tik pasineri ir prisiverti atverti akis į skaidrią gelmę po sujauktu paviršiumi. Nėra nė vienos skylėtos eilutės, nė vienos abejotinos traktuotės. Vien jau to užtektų įrodyti, kad inkriminacija, – mesta (1959 m. liepos 24 d.) laikraščio interviu vieno iš mūsų apsiskelbusių šeidistų, kuris, *nematęs poemos rankraščio*, teigia, kad ji „sudaryta iš padrikų juodraščių, kurių nė vienas nepateikia išbaigto teksto“, – yra piktybiškas prasimanymas, skleidžiamas žmonių, norinčių ne tiek apgailestauti dėl to, kokios būklės didžio poeto darbas buvo nutrauktas mirties, kiek apjuodinti dabartinio redaktoriaus ir komentatoriaus kompetenciją, o gal ir sąžiningumą.

Kitas viešas pareiškimas, prof. Herlio ir jo klikos, nutaikytas į poemos struktūrą. Cituoju iš to paties interviu: „Niekas negali pasakyti, kokio ilgio poemą Džonas Šeidas buvo suplanavęs, tačiau visai

įmanoma, kad tai, ką jis paliko, tėra dalelė kūrinio, kurio atspindį jis matė mįslingu pavidalu.“ Vėl nesąmonė! Be to, kad per visą Ketvirtą giesmę trimitu skardi vidinė logika, yra ir Sibilės Šeid patvirtinimas (dokumente su 1959 m. liepos 25-os data), kad jos vyras „niekada neketino viršyti keturių dalių“. Jam trečioji giesmė buvo priešpaskutinė, ir aš pats girdėjau jį taip kalbant, kai vaikštinėjome saulei leidžiantis, ir jis, tarsi galvodamas balsu, apžvelgė dienos darbą bei gestikuliuojo, atleistinai sau pritardamas, o jo diskretiškas palydovas bergždžiai stengėsi pritaikyti savo ilgakojį žingsnį prie susitaršiusio seno poeto trūkčiojančio šliurinio. Negana to, aš netgi leisiu sau tvirtinti (mudviejų šešeliams tebeinant be mūsų), kad liko parašyti tik vieną poemos eilutę (būtent – 1000-ąją), kuri būtų buvusi tapati 1-ajai ir būtų užbaigusi šios struktūros simetriją su dviem vienodomis vidurinėmis dalimis, tvirtomis bei erdviomis, kartu su trumpesniais flangais sudarančiomis sparnus dvynius po penkis šimtus eilučių, naigi trauk velniai tą muziką. Pažindamas Šeido polinkį viską derinti ir subtilų harmoningos pusiausvyros pojūtį, negaliu įsivaizduoti, kad jis ketino suardyti šio kristalo briaunas kišdamasis į nuspėjamą plėtotę. Ir tarsi viso to būtų negana – o juk kaip kažin ką yra gana, – turėjau dramatišką progą išgirsti mano vargšo draugo balsą, liepos 21-os vakare skelbiantį savo triūso pabaigą, arba beveik pabaigą (žr. 991 eilutės mano pastabą).

Šis aštuoniasdešimties kortelių pluoštas buvo apjuostas apskrita gumyte, ją aš dabar pamaldžiai vėl užmoviau, paskutinį kartą apžiūrėjęs brangųjį turinį. Kitą, daug plonesnį, tuzino kortelių, rinkinį, suspaustą sąvaržele ir įdėtą į tą patį rusvą voką kaip ir pagrindinis pluoštas, sudaro papildomi dveilčiai, nutiesę savo trumpą ir vietomis suterliotą taką tarp pirmųjų juodraščių chaoso. Paprastai Šeidas tuoj pat sunaikindavo juodraščius, kai tik jam jų neberekėdavo: puikiai prisimenu, kaip mačiau jį iš savo verandos, vieną skaistų rytą visą jų šūsnį deginantį blyškioje atliekų krosnies ugnyje, prie kurios pats

stovėjo nulenkęs galvą, lyg oficialus gedėtojas, tarp vėjo blaškomų kiemo autodafė juodų peteliškių. Tačiau tas dvylika kortelių jis išsaugojo dėl nepanaudotų žodinių perlų, švytinčių tarp suvartoto juodraštinio šlako. Gal jis miglotai tikėjosi tam tikrus švarraščio pasažus pakeisti kai kuriomis atmetomis savo užrašų grožybėmis, nors tikriausiai, vogčia gėrėdamasis vienu ar kitu lakiu posakiu, atstumtu dėl architektonikos sumetimų arba todėl, kad suezino ponią Š., jis panūdo palūkėti, kol marmurinis nepriekaištingo mašinraščio galutinumas patvirtins sprendimą arba mieliausias variantas pasirodys griozdiškas ir neišgrynintas. O galbūt, leiskite pridurti su visu kuklumu, jis ketino paklausti mano patarimo, perskaitęs man poemą, kaip žinau jį ketinus padaryti.

Mano pateiktose poemos pastabose skaitytojas ras šias pašalintas traktuotes. Jų vietas tiksliai ar bent apytikriai parodo šalia užrašytos aprobuotos eilutės. Tam tikra prasme daugelis jų yra meniškai arba istoriškai vertingesnės už kai kuriuos geriausius galutinio teksto pasažus. Dabar turiu paaiškinti, kaip aš redagavau *Blyškią ugnį*.

Mirus mano brangiam draugui, aš tuoj pat įkalbėjau jo paklauskusią našlę suturėti ir nugniaužti komercines aistras bei akademines intrigas, kurios veikiausiai įsisuks dėl jos sutuoktinio rankraščio (mano perkelta į saugią vietelę, jo palaikams dar nepasiekus kapo), pasirašant sutartį, pagal kurią jis atidavė rankraštį man, o aš nedelsdamas jį publikuosiu su savo paaiškinimais mano pasirinktoje firmoje, ir visas pelnas, išskyrus leidėjo procentus, atiteks jai, ir išleidimo dieną rankraštis bus perduotas Kongreso bibliotekai saugoti visam laikui. Tegul koks rimtas kritikas įrodo, kad ši sutartis neteisinga. Vis dėlto ji buvo pavadinta (buvusio Šeido advokato) „fantastišku nedorybės mišiniu“, o kitas asmuo (buvęs jo literatūrinis agentas) pašaipiai klausė, ar virpulingas ponios Šeid parašas nebuvo suraitytas „kokių ypatingos rūšies raudonu rašalu“. Tokios širdys ir protai negali suvokti, kad žmogus kartais susisieja su šedevru visa savo esybe,

ypač kai pačios audinio gijos užburia suvokėją ir vienintelį įkvėpėją, kurio asmeninė praeitis susiveja su nekalto autoriaus likimu.

Kaip minėjau, regis, paskutinėje šios poemos pastaboje, Šeido mirties giluminė bomba išsprogdino tokias paslaptis ir iškėlė į paviršių tiek daug negyvų žuvų, kad aš buvau priverstas išvykti iš Niū Vajaus netrukus po pokalbio su areštuotu žudiku. Paaiškinimų rašymą teko atidėti, kol susirasiu naują inkognito ramesnėje aplinkoje, tačiau su poema susijusius praktinius dalykus teko sutvarkyti iškart. Nuskridau į Niujorką, susiveikiau fotografuotinę rankraščio kopiją, sutariau su vienu iš Šeido leidėjų, ir jau buvo galima dėti parašus, tik staiga visai atsainiai, išsiliejusiame saulėlydyje (sėdėjome riešutmedžio ir stiklo celėje penkiasdešimtame aukšte virš skarabėjų procesijos), mano pašnekovas pareiškė: „Jūs apsidžiaugsite, pone Kinbotai, kad profesorius Toks ir Toks [vienas iš Šeido komiteto narių] sutiko mus konsultuoti redaguojant šią medžiagą.“

„Apsidžiaugti“ – tai kraštutinai subjektyvu. Viena iš kvailesnių zemblicių patarlių sako: „pamesta pirštinė apsidžiaugia.“ Aš bemat užsegiau savo portfelį ir prisistačiau pas kitą leidėją.

Įsivaizduokite romų, nerangų milžiną; įsivaizduokite istorinę asmenybę, kurios žinios apie pinigus apsiriboja abstrakčiais valsybės skolos milijardais; įsivaizduokite tremtinį valdovą, nenučiuokiantį apie Golkondos deimantus savo rankogalių sąsagose! Tuo noriu pasakyti – na, hiperbolizuodamas, – kad esu nepraktiškiausias žmogus pasaulyje. Tokio žmogaus santykiai su senu leidybos verslo lapinu iš pradžių atrodo meiliai nerūpestingi ir bičiuliški, su nevaržomais pajuokavimais ir visokiais prielankumo ženklais. Nežinau, kodėl turėčiau manyti, kad kas nors kada nors galėtų sutrukdyti šiems pradiniams santykiams su šaunuoliu Franku, mano dabartiniu leidėju, išlikti tokiems visada.

Pranešęs, kad korektūra, kuri man čia buvo atsiųsta, saugiai sugrįžo, Frankas paprašė įžangoje paminėti – ir aš tai noriai darau, – kad

už visas galimas pastabų klaidas atsakau tik aš pats. Įterpti prieš profesionali. Profesionali korektorė atidžiai sutikrino išspausdintą poemos tekstą su rankraščio fototipija ir rado keletą mano nepastebėtų banalių korektūros klaidelių – štai ir visa pagalba iš šalies. Nereikia nė sakyti, kaip aš tikėjau, kad Sibilė Šeid pateiks man gausybę biografinių duomenų; deja, ji išvyko iš Niū Vajaus dar anksčiau už mane ir dabar gyvena pas gimines Kvebeke. Žinoma, būtume galėję labai turiningai susirašinėti, betgi šeidistų neatsikratysi. Jie būriais patraukė į Kanadą ir apgulė tą vargšę, kai tik aš praradau ryšį su ja ir jos permaininga nuotaika. Užuot atsakiusi į prieš mėnesį iš mano urvo Kedryne išsiųstą laišką, kur išvardinau labiausiai mane kankinusius klausimus, pavyzdžiui, kokia tikroji „Džimo Koutso“ tapatybė ir t.t., ji staiga atpyškino man telegramą prašydama priimti prof. H. (!) ir prof. C. (!) kaip pagalbinius jos vyro poemos redaktorius. Kaip smarkiai tai mane nustebino ir įskaudino! Suprantama, tuo bendradarbiavimas su mano draugo našle ir baigėsi.

O juk brangus buvo draugas! Kalendorius sako, kad pažinojau jį tik kelis mėnesius, bet esama draugysčių, kurios sukuria savo vidinę trukmę, savas perregimo laiko eras, nepriklausomas nuo piktybiškos muzikos sukurių. Niekada nepamiršiu, kaip nušvitau sužinojęs, – tai miniu pastaboje, kurią mano skaitytojas ras, – kad šalia priemiesčio namo (man išnuomoto teisėjo Goldsvorto, mokslo reikalais metams išvykusio į Angliją), į kurią atsikėliau 1959 metų vasario 5 dieną, gyvena įžymus amerikiečių poetas, kurio eiles bandžiau perteikti zemblietiškai prieš du dešimtmečius! Išskyrus šią nuostabią kaimynystę, tosios Goldsvorto pilies, kaip netrukus patyriau, nelabai buvo už ką girti. Šildymo sistema – tiesiog pasityčiojimas, mat grįsta grindų grotelėmis, pro kurias nuo stenancios, girgždančios rūsio krosnies drungnas oras dvelkia į kambarius it paskutinis mirštančiojo kvapas. Užkimšęs antro aukšto ortakius,

pabandžiau daugiau energijos duoti svetainės grotelėms, bet vidaus klimatas pasirodė nepataisomai sugadintas, nes tarp patalpos ir arktinių sričių tebuvo menkos lauko durys, ir nieko panašaus į priėngi – gal todėl, kad namą vidurvasarį pasistatė naivus naujakuris, neįsivaizduojantis, kokią žiemą jam rengia Niū Vajus, o gal todėl, kad, laikantis senamadiško gero tono, atsitiktinis svečias jau nuo slenksčio turėjo įsitikinti salone nevykstant nieko nederamo.

Zembloje vasaris ir kovas (du paskutiniai iš keturių „baltanasių mėnesių“, kaip mes juos vadiname), būna irgi gana atšiaurūs, tačiau net valstiečio gryčia esti ištisinė šilumos talpykla, o ne mirtinų skersvėjų rėtis. Tiesa, kaip paprastai nutinka atvykėliams, man buvo pasakyta, kad pasirinkau šalčiausią žiemą per daugelį metų, – ir tai Palermo geografinėje platumoje. Vieną iš mano pirmųjų tenykščių rytų, ruošdamasis išvažiuoti į koledžą ką tik įsigytu galingu raudonu automobiliu, pastebėjau, kad ponas ir ponija Šeidai, su jais dar nebuvau pabendravęs (vėliau sužinojau, kad jiems pasirodė, jog aš noriu būti paliktas ramybėje), turi vargo su savo senu „Packardu“, slidžiam keliuke kankinamai vaitojančiu, bet nepajėgiančiu ištraukti vieno nukamuoto užpakalinio rato iš įgaubto ledo pragaro. Džonas Šeidas negrabiai tāsėsi su kibiru, iš kurio sėjėjo mostais ant melsvos glazūros barstė rudą smėlį. Jis avėjo sniegbacių, vikunijos apykaklė buvo pakelta, vešlūs žili plaukai saulėje atrodė apšerkšniję. Aš žinojau, kad prieš kelis mėnesius jis buvo pasiligojęs, ir, sumanęs savo galinga mašina pavėžėti kaimyną iki universitetinio miestelio, nuskubėjau jų link. Aukštumėlę, ant kurios stovėjo mano išsinuomota pilis, lenkianti gatvelė skyrė ją nuo kaimynų keliuko, ir jau buvau bežengias į tą gatvelę, bet paslydau ir klestelėjau ant netikėtai kieto sniego. Mano griuvimas lyg cheminis reagentas paveikė Šeidų sedaną, šis bemat šovė priekin ir sukdamas į gatvelę vos neužvažiavo ant manęs, Džonui prie vairo įtemptai raukantis, o Sibilei nirčiai drožiant kalbą. Nesu tikras, kad kuris nors mane pastebėjo.

Tačiau po kelių dienų, būtent pirmadienį, vasario 16-ą, buvau supažindintas su senuoju poetu per pietus dėstytojų klube. „Galų gale įteikiau skiriamuosius raštus“, kaip šiek tiek ironiškai pažymėta mano darbo kalendoriuje. Mane pakvietė prisidėti prie jo ir dar keturių ar penkių iškilų profesorių, susėdusių aplink jo nuolatinį stalą po išdidinta Vordsmito koledžo nuotrauka, vaizduojančia tokį sustingusį ir apšepusį pastatą, koks šis buvo nepaprastai niūrią 1903 metų vasaros dieną. Jo lakoniškas pasiūlymas „paragauti kiaušienos“ mane pralinksmino. Esu griežtas vegetaras ir mėgstu pats sau gaminti. Dėti į burną ką nors, kas buvo apdorota mano gentainių rankomis, paaiškinau raudonskruosčiams stalabendriams, man taip pat atgrasu, kaip valgyti bet kokią būtybę, taip pat ir – patildžiau balsą – tą rubuilę studentę su kasyte, kuri mus aptarnaudama laižė pieštuką. Be to, aš jau sudorojau portfelyje atsineštą vaisių, tad pasitenkinsiu, tariau, buteliu gero koledžo elio. Mano laisva ir paprasta maniera visus atpalaidavo. Buvau apibertas įprastiniais klausimais, ar gogelmogeliai ir pieniški kokteiliai priimtini mano įsitikinimų žmogui. Šeidas pasakė, kad jam esą priešingai: tenka prisiversti suvalgyti daržovę. Pradėti salotas jam tas pats, kaip vėsią dieną bristi į jūros vandenį, ir visada turįs susiimti prieš puldamas obuolio tvirtovę. Aš dar nebuvau pripratęs prie gana varginančio akademinės veislės intelektualų pokštavimo ir pasišaipymo, todėl prie visų šitų išsišiepusių senių nesiryžau sakyti Džonui Šeidui, kaip žaviuosi jo kūryba, idant rimtas pokalbis apie literatūrą nenusmuktų iki paprasčiausių aimatų. Tad paklausiau jo apie vieną mano naują studentą, kuris lankė ir jo kursą, – kaprizingą, delikatų, sakyčiau, šaunų vaikina, – tačiau, ryžtingai krestelėjęs ant kaktos užkritisia žilą garbaną, garbusis poetas atsakė jau seniai liovęsis įsiminti studentų veidus ir vardus, ir iš savo poezijos grupės atminty turįs tik vieną žmogų – neakivaizdininkę su ramentais.

– Na jau, na jau, – paprieštaravo profesorius Herlis, – nori pasakyti, Džonai, kad tikrai nei galvoje, nei juslėse tau nespingsi ta stulbinanti blondinė juodu triko, nuolat sėdinti tavo seminare?

Šeidai, nušvitęs visomis savo raukšlėmis, maloniai patapšnojo Herliui riešą, kad tas nutiltų. Kitas kankintojas pasiteiravo, ar tiesa, kad aš savo rūsyje pasistačiau du teniso stalus. Aš paklausiau, ar tai nusikaltimas. Ne, atsakė anas, bet kodėl du?

– Ak, tai čia nusikaltimas? – atšoviau, ir visi nusijuokė.

Nors su klibančia širdimi (žr. 735 eilutę), nedideliu raišumu ir kažkaip keistai iškreipta eiseną, Šeidai be galo mėgo toli vaikščioti, bet sniegas jam kliudė, todėl žiemą norėdavo, kad po paskaitų jį automobiliu parvežtų žmona. Po keleto dienų, eidamas iš Vynvyčio rūmų, arba Didžiųjų rūmų (dabar, deja, tai Šeido rūmai), lauke pamačiau jį laukiantį atvažiuojant ponios Šeid. Minutę pastovėjau šalia jo ant kolonomis paremto portiko laiptų, maudamas pirštines pirštas po piršto ir žiūrėdamas į šalį, lyg ruošdamasis priimti karinį paradą.

– Atlikta kaip reikiant, – tarstelėjo poetas.

Pasižiūrėjo į laikrodį. Ant jo nusėdo snaižė.

– Kristalas ant kristalo, – tarė Šeidai.

Pasiūliau parvežti jį namo savo galinguoju „Kramlieriu“.

– Žmonos, pone Šeidai, būna užmaršios.

Pakėlęs savo gauruotą galvą, sužiuro į bibliotekos laikrodį. Per blankią apsnigtos žolės platybę, juokdamiesi ir čiuožtelėdami, ėjo du švytintys vaikinai spalvingais žieminiais drabužiais. Šeidai vėl žvilgterėjo į savo rankinį laikrodį ir gūžtelėjęs pečiais priėmė mano pasiūlymą.

Pasiteiravau, ar jis nieko prieš, jeigu važiuosime ilgesniu keliu, sustodami Bendruomenės centre, kur aš norėsiu nusipirkti šokoladinių sausainių ir truptų ikrų. Pasakė, kad jam tinka. Iš parduotuvės vidaus pro stiklo plokščių langus mačiau, kaip tas senukas įsmunka į alkoholio krautuvę. Grįžęs su pirkiniais, radau jį sėdintį automobilyje

ir skaitantį bulvarinį laikraštį, kurio, buvau manęs, joks poetas nesiteiktų liesti. Pasitenkinimo riaugtelėjimas man išdavė, kad prie savo šiltai aptūlotos personos jis turi paslėpęs brendžio buteliuką. Mums įsukus į jo keliuką, pamatėme, kaip prie namo sustoja Sibilės automobilis. Išlipau galantiškai žvaliai. Ji tarė:

– Kadangi mano vyras supažindinti nepratęs, padarykime tai patys: jūs daktaras Kinbotas, ar ne? O aš Sibilė Šeid.

Paskui, kreipdamasi į savo vyrą, pasakė, kad jis galėjęs dar minutę palaukti kabinete: ji signalizavusi ir šaukusi, ir užlipusi laiptais, ir taip toliau. Aš apsigrėžiau eiti nenorėdamas klausytis šeiminės scenos, bet ji sugrąžino mane:

– Užeikit išgerti su mumis, – tarė ji, – arba veikiu su manim, nes Džonui užginta liestis prie alkoholio.

Paaiškinau, kad negaliu ilgai užtrukti, nes namie turiu tokį seminarelį, o paskui laukia stalo tenisas su dviem žaviais identiškais dvyniais ir dar vienu vaikinu, dar vienu vaikinu.

Nuo tada su garsiuoju kaimynu matydavausi vis daugiau. Vaizdas pro vieną mano langą teikdavo pirmaklasę pramogą, ypač kai laukdavau kokio vėluojančio svečio. Iš mano namo antro aukšto aiškiai matėsi Šeidų svetainės langas, kol mus skiriančios lapuočių šakos dar buvo nuogos, ir beveik kas vakarą matydavau švelniai siūbuojančią jo koją su šlepete. Iš to galėjai spręsti, kad jis sėdi žemame krėsle su knyga, bet niekada nepavykdavo pamatyti ką nors daugiau negu tą pėdą ir jos šešėlį, sutirštėjusioje lempos šviesoje judančius aukštyn žemyn slaptu įsigilinimo ritmu. Visada tuo pačiu metu tymo šlepetė nukrisdavo nuo vilnone kojine apmautos kojos, o ši kilsuodavo toliau, tik šiek tiek sulėtėjusi. Žinojai, kad tuoj užguls miego metas su visais savo siaubais, kad po kelių minučių kojos pirštas ims baksnoti ir erzinti šlepetę, o paskui dings iš mano auksuoto regos lauko, perkirsto juodos šakos įstrižainės. O kartais Sibilė Šeid, būdavo, prašvytruos tokiu greičiu ir tokiais rankų mostais, kaip išdumiamą

įniršus, o kiek vėliau sugriš jau daug lėčiau, sakytum, atleidusi vyrui už draugystę su ekscentrišku kaimynu; bet jos elgesio mįslė visiškai atsiskleidė vieną vakarą, kai, surinkęs jų numerį ir tuo pat metu stebėdamas langą, stebuklingai pastūmėjau ją tiems skubiems ir visai nekaltiems judesiams, kurie anksčiau mane glumino.

Deja, mano sielos ramybė greitai buvo sudrumsta. Ant manęs pasipylė tirštas nuodų srautas, kai tik akademinis priemiestynas suvokė, kad Džonas Šeidas mano draugiją vertina labiau nei visų kitų žmonių. Jūsų prunkštelėjimas, brangioji ponia C., pro mūsų ausis nepraslydo, kai po to nykaus suėjimo jūsų namuose aš padėjau pavargusiam senam poetui surasti kaliošus. Kartą, užėjęs į Anglų literatūros katedrą ieškodamas žurnalo su Onhavos Karališkųjų rūmų atvaizdu, kurį norėjau parodyti savo draugui, nugirdau, kaip jaunas dėstytojas žaliu aksominiu švarku (jį gailėstingai vadinsiu Džeraldu Smaragdu) atsainiai tarsteli į kažkokį sekretorės klausimą: „Man atrodo, ponas Šeidas jau išvažiavo su Didžiuoju Bebru.“ Tiesa, esu gana aukštas, ir mano ruda barzda visai ryški bei vešli; ta kvaila pravardė, matyt, taikyta man, bet neverta dėmesio, taigi, ramiai paėmęs žurnalą nuo brošiūromis apšnerkšto stalo, pasitenkinau tuo, kad praeidamas pro šalį mikliu pirštų judesiu atrišau Džeraldo Smaragdo varlytę ant kaklo. Be to, vieną rytą dr. Natočdagas, vadovaujantis katedrai, kuriai aš buvau priskirtas, oficialiu tonu paprašė manęs atsisėsti, tada uždarė duris, niūriai panarinęs galvą sugrižo ant sukamosios kėdės ir paragino mane „būti atsargesnį“. Kuria prasme atsargesnį? Vienas vaikinys pasiskundęs jo patarėjui. Kuo pasiskundė, Dieve mieliausias? Kad aš sukritikavau jo lankomą literatūros kursą („absurdiška absurdiškų kūrinių apžvalga, vedama absurdiškos vidutinybės“). Iš palengvėjimo juokdamasis apkabinau gerąjį Netočką ir pasakiau, kad niekada nebeišdykausiu. Šia proga siunčiu jam linkėjimus. Jis visada su manimi elgėsi taip rafinuotai mandagiai, kad kartais pagalvodavau, ar jis neįtarė to, ką įtarė Šeidas